

aiudul

EXEM-
PLARUL

2

L E I

Abonament:
120 Lei anual, 60 Lei pe 6 luni.
Publicăm anunțuri și reclame.

CULTURAL, ECONOMIC, SOCIAL ȘI POLITIC INDEPENDENT
Apare săptămânal. — Redactor: OCT. LUPEANU.

Redacția și administrația:
Strada Mihai Viteazul No. 1.
— Casina Română —

POST FESTA

Au trecut în neantul veșniciei zilele copleșite de mohoreala noroasă a Săptămânii Patimilor, întocmai ca o desprindere a frunzelor ostenite de pe crângile respirate ale unui copac uriaș. Și ca o tresărire de freamăt înviorător s'au strecurat Paștile luminoase, praznicul înălțător al învierii, sărbătoarea odihnită frământărilor, a simțirilor copleșitoare de inimă și a reculegerilor corbitoare în suflet.

Urzeala cucernică a duhovnicșilor slujbe cu spovedaniile umile a curioșilor și cu dumnezeieștile împărțșanii, prilej nimerit au săvârșit pentru odrăznilă neprihănitelor doriri și oreri în suflete și a simțirilor în inimă sincer răsăritoare spre adevăr și dreptate, spre frățească înțelegere și dragoste, cari sunt nebiruită și mântuitoare temelie a vieții. „Veniți să lertăm foarte pentru înviere... și unul pe altul să ne îmbrățișăm”.

Căci dacă Paștile sfinte răzbit-au a străbate cu razele înviorătoare și dădătoare de viață în taințele sufletului omenească, trezind concepții purificate în patimile și învierea izbăvitoare, atunci numai s'ar făptui purcederea pe calea luminoasă a nădejților spre bine și îndreptare din noianul fărădelegilor și relelor bătuitoare ale veacului. Și dacă orice viețuitoare cu darul minții deschilărilor de dobitoace, ar învia la conștiința datorințelor față de viață cu faptele, strădaniile și vrerile ei; dacă toată suflarea omenească rătăcitoare prin răscurile pământesților meleaguri, ar poposi o clipă la picioarele Crucii, jurând a adăugi o totă de bunătate și gând de cucernicie ființei sale neodihnite, atunci belșugul harului, al păcii și îndestulării, nesfârșit și tămăduitor s'ar revărsa ca roua cerească peste obștia netrebnică și rătăcitoare.

Iar Nazarineanul de acum douămii de ani ar triumfa întru suferințele Sale de pe Golgota și întru învierea Sa din morți.

O. LUPEANU.

Înviere.

O ploaie de raze coboară din văzduh, îmbrățișându-se cu miremele, ce primăvara le asvârle cu prisosință din toate fibrele firii, ce se deșteaptă.

Simțesc, cum sufletul tresare și el, ca la o chemare din alte zări, silindu-te să-l urmărești, cu privirea măcar, în avântul lui de înălțare.

E greu bietului suflet să se înalțe, târând în urmă-i cătușele grele ale himei, asemenea acelor evadați, cari au scăpat dintre zidurile temniței, dar abia pot să-și uruiască picioarele, de cari atârna lanțuri și obezi!

Sufletul, această odrasla de vultur, menită a se ridica spre culmi, se sbate între zăbrelele scundului carcer pământean, ridicându-se abia cu închipuirea la înălțimile pe cari le visa.

Și cât de îngreunat e și acest biet avânt al fantaziei!

Vin grijile și năcazurile vieții, vin micile răutăți și marile patimi, cari picură plumb îngreunător pe aripile tale de Icar neîndemănat, și avântul îți se curmă la cea dintâiu fâlăire de aripă!

Te vezi ridicol, împrejmuit de zămbete

Credința temelie dăinuirii

Tot viitorul neamului românesc atârna de biruința credinței; a credinței în Dumnezeu părinților noștri.

În legea noastră creștină, în sfânta credință a părinților noștri și a tuturor oamenilor de inimă și înțelepti e o neprețuită comoară de adevăruri religioase, filosofice, istorice și științifice fundamentale. Dar comoara e așezată într-o străveche și poetică grădină. Din douăzeci de veacuri de evlavie și interpretări omenești, de profunde și sfinte preocupări sufletești, au răsărit nenumărate flori de tradițiuni și alegorii, de legende și simboluri. Ele sunt sfinte căci se țin de sanctuarul învățaturii lui Cristos. Lacrimi și sânge omenesc au curs șiroaie, veacuri de arândul pentru ele.

Pentru ori care Român cu adevărat cult, care înțelege aceste adevăruri de viață, religioasă noastră creștină în sine și simbolurile ei exterioare, nu pot prezenta nici o dificultate față cu o sinteză într'adevăr superioară a cultului moderne.

Drapelul ciuruit de gloanțe, pe care-l poartă ostașii în fruntea unui regiment, nu e decât o bucată de pânză. Și totuși când te vezi în fața lui, simți un fior de evlavie cum te pătrunde în suflet și involuntar te descoperi. *Dacă ai suflet.* Aici e origina tuturor sofismelor contra religioasă: în lipsa de suflet. De fapt nimenea din oamenii mari cu adevărat, n'au îndrăznit vre-odată a cleveți și a slăbi credința noastră creștină. Căci neamul nostru numai în umbra Crucii

se făcuse „cruce de voinic” cum zice Românul.

De aceea mai ales noi Românii să luăm aminte învățăturile lui Cristos și adânc să ni le săpăm în minți și în inimi. Mai ales azi. „Căci se vor ridica Cristoși mincinoși și vor da semne mari și minuni încât să amăgească chiar pe cei aleși dacă se poate.— Dar Eu sunt calea adevărului și viața.— V'am spus acestea ca să aveți pace întru mine.— În lume strămtori veți avea, dar îndrăzniți, eu am biruit lumea. — Cerul și pământul vor trece dar cuvintele mele nu vor trece.”

Nu vor trece aceste cuvinte ale lui Cristos, căci ele cuprind legi ale firii, porunci și învățături cu adevărat dumnezeiești. Tot neamul românesc, afară de oile rălăcite, le ascultă cu tot sufletul, în toate țările în cari trăește, luptă și nădăjduiește.

Dela credința în Dumnezeu atârna toate credințele, toată ființa morală a poporului român. Ca orice popor el nu-și poate da seama în chip lămurit de legăturile acestea complexe, el nu le poate exprima, dar le simte până în adâncimile ființei sale, căci sunt rădăcinile lui, sunt sufletul său secular. Iar cel ce îi slăbește și dărâmă aceste credințe fundamentale, îi secătuește și îi omoară sufletul. Și nici un Român conștient cu mintea întreagă, cu inima curată, nu se poate face vinovat de asemenea fărădelege contra sângelui său.

Să ne înălțăm gândurile mereu la

ironice sau compătimitoare: pe o clipă, îți iei hotărîrea de a rămânea „cu minte”, — cum sunt ceialtați fericiți semeni ai tăi — dar puil de vultur, ce trăește în sufletul tău, bate nemulțumit din aripi, spunându-ți cu un imperativ categoric:

— Mai sus! Mai sus!

Păduricea din față imi zămbește prietenoasă, frământându-și ramii înmuguriți.

Un miros de ghiocei și vioarele, o adiere de pământ umed imi umflă plămâni.

Sufletul lui Pan, al marelui Pan, planează asupra ei, ca o îndârjire, ca o supremă îndârjire, a unei lumi de poezie, ce nu mai este.

Pan a murit!

Și nimfele, ce îl întovărășau, s'au risipit și ele prin văgăuni, prin peșteri ascunse îndatăce au văzut crucea, sclipind ca un stindard al biruinții, deasupra clopotnițelor.

Au dispărut toate aceste minunate basme antropomorfe, cari înfățișau puterile tainice ale firii.

Și a venit Fiul-Omului și s'a înstăpânit pe tronul falșilor zei, aducând în viața noastră pământeană concepția înaltă a dragostei creștinești, care „toate le sufere, toate le crede,

la toate nădejde are, toate le rabdă; și care niciodată nu cade”.

Trec înduioșat pe cărările pustii; mormane de frunze moarte foșnesc discret sub pasul meu, ca și când aş pași peste grele covoare persiane.

Păduricea clatină voioasă din vărfurile goale, arătându-și mugurii puțini și mățișoarele. Duhul dușmănos al Dochiei planează încă deasupra ei, ca o pasăre de pradă, dar totul e de geaba! Sufletul învierii se resimte, pretutindeni: în razele de aur ale soarelui, în ghioceii, ce își ridică căpșoarele albe, în ramii ce se destind, ca după un somn adânc și urit.

E atâta lumină pe aceste cărări străjuite de arbori schelete, încât nu le mai recunoști, amintindu-ți de umbra prietenoasă a zilelor de vară.

Mă opresc pe o bancă în vârful dealului, privind la lumea, ce mișună pe uliți.

E așa de edificător să privești câteodată lumea, de sus.

Sgomotul și învălmășala vieții de toate zilele pătrunde până la tine așa de mulcomă, ca o melodie priasă în surdina.

Cât de mici sunt oamenii, priviți de sus și ce ridicole sunt măruntele dușmăni, cu cari

Invierea Celui ce cu viața sa, cu moartea sa pe Cruce a plătit preț de răscumpărare pentru mântuirea noastră. Credința Lui singură va fi chează în dreptării, înaintării și dăinuirii noastre.

„Sămănătorul“

Serviciul Sf. Patimi la Penitenciar.

În seara de Vineri 29 Aprilie a. c. a avut loc la Penitenciarul Aiud slujba patimilor, la care a asistat personalul în frunte cu d. N. Bozianu noul director și întreaga populație a Penitenciarului.

Serviciul divin s'a oficiat în curtea Penitenciarului de către preoții: Gog Dionisie, confesor ortodox, Belu Ioan, confesorul greco-catolic, ambii dela acel penitenciar asistat și de preotul Ioan Pop din localitate.

Răspunsurile Prohodului au fost date de corul deținuților.

Intr'o piosă reculegere cortegiul Prohodului urmat de întreg personalul administrației și de condamnați a înconjurat bisericile penitenciarului.

După oficierea serviciului divin, confesorii Gog Dionisie și Belu Ioan, au predicat condamnaților despre: „Insemnătatea Patimilor și răsunetul ce trebuie să aibă ele în sufletele lor. Ambele predici au fost ascultate cu o pioasă religiozitate făcând un profund efect în sufletele condamnaților, dovedindu-se pe deplin că Biserica prin slujitorii ei a săpat o brazdă adâncă pe fogășul greu al ceducărei și moralizării condamnaților, sarcină ce prin darul și misiunea lor le incumbă cu prisosință.

Relevăm în deosebi munca neobosită a celor doi confesori ai penitenciarului cari depun toată strădania pentru aducerea pe calea binelui și a adevărului, pe cei rătăciți dela cuvântul Evangheliei.

O șezătoare culturală în Penitenciar.

În prima zi de Paște, a avut loc la Penitenciarul Principal Aiud, o șezătoare culturală, cu un bogat program artistic, organizată din inițiativa d. N. Bozianu, noul director al Penitenciarului, în scopul de a se procura condamnaților — cu ocazia Sfințelor Sărbători — câteva clipe de destindere sufletească.

O atare manifestare culturală se organizează azi pentru prima oară în acel penitenciar, ea făcând parte din ansamblu de dispozițiuni prevăzute în noul Cod Penal având de scop, reeducarea, reclasarea și moralizarea deținuților, misiune înaltă pe care d. direc-

tor N. Bozianu a înțeles-o cu prisosință.

Programul șezătoarei compus din coruri recitări, monoloage, dansuri naționale a fost executat de condamnați, cari și-au dat toată silința a procura camarazilor de suferință câteva ceasuri de distracție.

Dr. N. Bozianu directorul penitenciarului într'o inimoasă cuvântare s'a adresat apoi celor peste 700 condamnați prezenți, schițând sumar punctele principale din programul de activitate morală și culturală, urmărit de Dsa. pentru reeducarea sufletească și morală a condamnaților.

Dsa. a mulțumit apoi personalului și con-

damnaților care și-au dat concursul pentru o cât mai deplină reușită a șezătoarei.

La plecarea d. director a fost îndelung și viu aclamat de condamnați, cari prin această caldă și spontană manifestare au căutat să-și arate dragostea și devotamentul ce-l păstrează pentru noul lor director, care printr'o fericită Providență intrupează un suflet părintesc și o voință hotărâtă, pusă cu dărnicie în slujba apostolică, a mântuirii sufletelor celor căzuți în prăpastie.

Să sperăm că atari manifestări se vor repeta și urăm inimosului director spor și succes în munca-i grea.

Protecția Muncii Românești.

Înainte de a continua examinarea acestor probleme, trebuie să declarăm că, în conformitate cu vederile independente ale întemeietorilor acestui ziar, ținem să stăm esclu- ziv în serviciul neamului, fără nici o considerare la programele și interesele partidelor politice românești.

Proiectul de lege pentru protecția muncii românești este continuarea și completarea marilor reforme sociale proclamate la Iași de Regele Ferdinand și votate în Iunie 1917 de Camerele de revizuire a Constituției sub guvernul național Brătianu — Tache Ionescu. El corespunde evoluției vieții politice și economice a poporului românesc.

Problema, care s'a pus la Iași, a fost înscăunarea poporului nostru în plenitudinea drepturilor, pe cari le acordă statul modern supușilor săi și fiindcă imensa majoritate a poporului nostru se ocupă cu agricultura, a fost firesc că, prima reformă să fie exproprierea marilor latifundii și improprietățile țărănilor. Executarea reformei a reclamat timp îndelungat; în acest timp poporul român a făcut progrese culturale și economice uimitoare. După 20 ani de libertate politică, o mare parte a poporului agricol, în urma învățământului profesional și a diferențierii sociale, s'a transformat în o clasă de muncitori industriali, meseriași, comercianți și liber profesioniști, care nu și poate afla rostul, fiindcă toate industriile, meseriile și tot comerțul se află în mâna străinilor și a minoritarilor. Clasa aceasta își reclamă azi drepturile ei la viață, invocând exact același principiu social, pe care l'au invocat agricultorii. În lumina aceasta protecția muncii naționale nu este altceva decât improprietățile meseriașilor, industriașilor, comercianților și românilor dela orașe, o operă de dreptate socială, care tocmai în vederea egalei îndreptățiri, trebuie realizată cu orice preț.

Dacă în acelea părți a țării, cari au fost eliberate de sub dominația străină mai de timpuriu, situația acestei clase este ceva mai bu-

nă, în provinciile de curând eliberate, ea este disperată. Nu putem accentua cu destulă tărie tristul fapt, că Români din aceste părți zac și astăzi în robia economică a aceluia, cari multe secole s'au menținut numai în urma privilegiilor economice, donate cu largă mână de stăpânirea vitregă a trecutului vremii. Așadar nu este vorbă numai de realizarea unei opere sociale ci și de înlăturarea unei nedreptăți.

Protecția muncii românești este un comandament național peste care nu se va mai putea trece. Acest adevăr trebuie înțeles de toată lumea românească, dar mai ales de srâni și minoritari.

Nimeni nu simte mai mult necesitatea muncii naționale decât Românii, cari trăiesc în regiunile decurând eliberate. O anchetă obiectivă, făcută cu bună credință, va convinge despre acest adevăr pe toți aceia, cari cred că au temeinice motive să-și ridice glasul în contra protecției muncii naționale.

Ar fi de dorit să utilizăm experiența dobândită cu aplicarea reformei agrare. Străinii și minoritarii și atunci au protestat în contra reformei luând o atitudine ostilă. Este indiscutabil, că dacă ei s'ar fi arătat mai înțelegători ai vremurilor, reforma agrară s'ar fi putut executa în condiții mai bune. Astăzi se află în o situație analogă, rămânând să se vadă, dacă au învățat ceva din trecut.

Un lucru este cert: nimeni și nimic în lume nu va putea opri realizarea protecției efective a muncii românești; dar suntem convinși, că realizarea aceasta s'ar putea face cu mai puțină jertfă și în condiții superioare, dacă în loc de proteste și amenințări, s'ar discuta cu obiectivitate principiile reformei, căuând soluțiile celea mai împăciuitoare și echitabile.

Amenințarea cu evadarea capitalurilor străine nu este serioasă. Ele n'au venit în țară de dragul nostru și vor rămânea atâta timp, cât va exista o posibilitate de rentabilitate. Ori-

grăbesc să-și mărească reciproc rostul vieții, destul de amar și fără asta!

Și cu cât s'ar mări proporția depărtării, oamenii ar fi capabili, să emită o părere mai adevărată asupra semenilor săi!

Vorbim înduioșați despre trecut, nu pentru că oamenii deatunci ar fi fost mult superiori, ci pentru că îi privim prin prisma magică a — distanței!

Oamenii — spune un mare poet — sunt cu atât mai mici, cu cât te apropii mai mult de ei, în deosebire de statui, ce cresc în proporția, cu care te apropii de ele!

Trec cu ochii peste jurnalele ce le-am adus, mârșit de insultele, ce se asvâră cu atâta ușurință...

Deschid apoi scrisoarea unui necunoscut, de pe pustă.

— Cine mă cunoaște pe mine pe acest străin? mă gândeam.

Cetesc iscălitura: Muntyán Tódor.

Ridic din umeri, fără să înțeleg, ce-o vreau dela mine acest creștin. Și cum trec peste slovele unghurești ale omului, mă cuprind o mare duioșie.

Era scrisoarea unui bănățean, ajuns ispravnic la o curte baronească de pe stepă. Era pe deplin îndestulit cu situația, în care

se afla, dar nu se putea împăca cu gândul, că singurul copil ce îl avea, nu știa scrie românește. „Că io știu grăi românește — spune la sfârșitul scrisorii în românește — dar nu baș a scria“...

Vorbise cu baronul — și acesta îi îngăduise, cu toată dragostea să-și trimită băiatul la o școală românească — și mă ruga să-l sprijinesc și eu.

Simții cum ochii mi se împainjinesc, cum o perdea de lacrimi se coboară, ca un văl diafan, prin care întrevedeam realitatea, în spectrul curcubeului.

Vedeam pe bietul Toader Muntean, pierdut în mijlocul stepei, trăind din mila baronului trufaș.

Cât se va fi muncit bietul ispravnic, câte nopți va fi priveghiat în luptă cu gândul, că feciorul lui nu știe scrie românește.

Și, după multe sbuciumări, s'a hotărât, în urma urmei, să spună și stăpânului, dorul ce-i ardea sufletul.

A început, așa, pe departe — și baronul a înțeles cuvântul, de când și-a deschis gura. Și probabil i-a răspuns:

— Prietene, trimite-ți copilul la orice școală românească, căci e un ticălos celce să lapadă de limba părinților lui!

Dangăt de clopot mă trezește din reverii. Mă gândesc la scena când doctorul Faust asculta sceptic clopotele ce vesteau Învierea.

Cât de șters mi se pare acest tablou, în comparație cu ceea ce simțeam eu!

Din adâncul pierdut al stepei — de profundis — un glas năbușit îmi cere un sprijin, ce pot să i-l ofer.

Și glasul umil se întovărășește cu sufletul de premenire al firei; cu ghiocelii ce își ridică petalele albe, cu vioarele cu ochi albaștri — cu adierea de sănătate a lanurilor cu miros de pământ umed.

Simțesc, cum sufletul mi se înalță, văd, undeva, în slavă, chipul Mântuitorului, strivind încăperea scundă a mormântului de peatră — și-mi vine în minte gestul frumos al Cezarului, care voia să îmbrățișeze lumea întregă!

Iubite, Toadere, îți mulțumesc pentru că pe de înăfăre, ce mi-ai dat cu scrisul tău și nplu.

Mi-ai dat impresia, că stau în fața celui mai strălucit cimitir al Italiei, pe frontispiciul căruia, mâna unui om genial a scris cu litere de aur un singur cuvânt: „Resurrecturis“.

„Lucașfăru“ 1912.

Al. Ciura.

protecția muncii naționale nu diminuează posibilitățile de câștig.

Minoritarii ar trebui să înțeleagă că protecția muncii naționale a devenit o necesitate tocmai în urma ținutei lor dușmănoase, exclusiviste și șoviniste. Un exemplu: orașul Aiud a concesionat exploatarea uzinei electrice societății „Ganz”. Societatea aceasta în 30 ani — cu toate intervențiile primarului și a Consiliului orașenesc — a refuzat sistematic să angajeze un singur român ca funcționar sau servitor. Mai mult, Românii de origine au fost somați ca în birourile societății să vorbească unghurește. Provocările, sfidările și obrazniciile acestea ne forțează să punem capet unei situații intolerabile și să cerem respectarea muncii și demnității românești.

Să se știe, că poporul român dispune de forța necesară spre a-și impune voința și nu se va speria nici chiar de introducerea dictaturii economice, dar generos, ca totdeauna, el vrea bună pace. Dorește sincer o colaborare fondată pe dreptatea socială cu abolirea privilegiilor economice, isvorite din o altă lume, pe care vrea să o dea uitării, de dragul unui viitor mai drept, mai bun și mai strălucitor.

Dr. Ion Băltariu

Noi rândueli pentru viticultori și impozitele pe vinuri.

Departamentul ministerial al asociațiilor plănușe mari și importante reformări în domeniul viticulturii. În scopul acesta guvernul intenționează a investi importanta sumă de 400 milioane lei.

Partea cea mai însemnată a investițiilor din acest capital se proiectează a se folosi în direcția unei mai bune valorizări a producției vinurilor din țară.

Drept început pe seama secției viticole a Institutului de agricultură se ordonă 23 milioane p. ntru înzestrarea cu mijloace moderne și mai rentabile de producție.

În fiecare comună cu podgorii se va înființa o pivniță comună pe temeuri de asociație, provăzută cu vase bine îngrijite și tot felul de utensilii moderne, având în același timp și specialiști cari să introducă pe proprietarii de vii în cunoștințele necesare unei bune manipulații și păstrării a vinului.

Mai multe comune cu vii, vor fi grupate în circumscripții viticole sub conducerea unui specialist numit de stat. Fiecare circumscripție va avea o stațiune cu școală specială pentru instruirea lucrătorilor în cultivarea viței de vie. În circumscripțiile mai importante se plănuște și întemeierea unor burse a vinului.

E interesant felul cum socotește ministerul să producă capitalul necesar pentru realizarea acestui plan grandios al reformelor viticole.

Probabil că se va sista taxa de 75 bani pe litru de vin ce se încasa până acuma și care aducea tesaurului public un venit sigur de 200 milioane lei și în schimb va impune pe fiecare proprietar de vie cu câte 1000 Lei la hectar, iar toamna la cules va percepe câte 25 bani de fiecare litru stors din struguri.

Având în vedere că pe teritoriul României sunt 325 mii de hectare cultivate cu vie, pe cari se produc în medie 7 și jumătate milioane hectolitri de vin, acest nou impozit asupra vinului, dacă s'ar aplica serios și conștient, ar aduce erariului un venit de 575 milioane lei anual.

Din această sumă statul și-ar reține cele 200 milioane, ce i-ar reveni pe urma actualelor impuneri asupra vinurilor. Calculând apoi și cele 15 milioane ce revin monopolului în baza art. 17 din legea spiriturilor din venitul curat al producțiilor de vin, în felul acesta s'ar produce un important capital disponibil pentru ameliorare și intensificarea producției vinului, fapt care în curs de câțiva ani ar spulbera complet criza care dănuște de atâta timp în domeniul viticulturii și a valorizării produselor ei.

DE INCHIRIAT 4 sau 5 camere și bucătărie, grădina frumoasă în strada Unirii No. 53. Informațiuni la Dl. Iosif Telnariu, str. Prințul Carol No. 15.

Deasemenea tot acolo un local de prăvălie.

Informațiuni

Farmacia de serviciu.

Incepând cu sâmbătă 8 până la 15 Mai serviciul de noapte e la farmacia Schuster.

■ **Meditațiile religioase.** Exercițiile spirituale pentru școlile din orașul nostru au decurs într'o adevărată reculegere sufletească în rândurile tineretului școlar. Meditațiile au început în după masă zilei de 20 Apriliei la ambele biserici ortodoxă și greco catolică în soțite fiind cu servicii religioase și au ținut până în ziua de 22 când toți elevii au fost împărțiți cu sf. cuminecătură. Meditațiile au fost ținute la Bis. ort. de Păr. Dionisie Gog asistat de părinții Părvu și I. Pop, iar la Bis. gr. cat. de Părintele Iosif Pop din Galtiu asistat de păr. I. Belu. Scopul sublim al acestei meditații a fost ajuns cu prisosință elevii mergând la casele părinților lor cu o hrană scumpă și cu sufletele purificate.

La Biserica parohială ortodoxă din orașul nostru începând din Dumineca Floriilor s'au ținut în fiecare seară și dimineață servicii religioase de către păr. protopop Iosif Pop asistat de preoții D. Gog și I. Pop. Atât slujba Prohodului și mai cu seamă slujba sf. a Iunierii au fost săvârșită cu un fast deosebit. Pe lângă asistența mare a credincioșilor remarcându-se în număr complex autoritățile militare și cele administrative. Răspunsurile în tot decursul serviciilor divine au fost date de corul bisericii condus cu multă îndemănare de tânărul student Pop fiul păr. protopop I. Pop și putându-ne exprima satisfacția că de și în număr restrâns dar s'a prezentat ireproșabil. Credincioșii au avut ocazie să-și ia destulă hrană sufletească.

■ **Misiuni sfinte în Aiud.** s'au ținut în zilele de 26—29 Apr. cor. în biserica gr. cat. Pedicile le-a rostit Păr. Dr. D. Nicolăeș dela Oradea. Subiectul predicilor au fost patimele și moartea de pe cruce a Mântuitorului Nostru Isus Christos. Cu arta și verva-i cunoscută Păr. Nicolăeș a prezentat în chip plastic suferințele Mântuitorului arătând și învățatura ce trebuie s'o tragă credincioșii. Afară de aceasta Păr. Nicolăeș a ținut și 2 conferințe numai pentru femei. A plăcut mult faptul că la aceste meditații au luat parte mulți intelectuali. Asupra acestor misiuni vom reveni.

■ **Corul Agru-lui de sud** conducerea D-lui Maior Papiniu s'a complectat cu noui și bune lemente, acaparate din tinerele și tinerii doritori a contribui în mod special la mărirea lui D-zeu. În sărbătorile Paștilor a fost o adevărată înălțare sufletească pentru cei ce au avut fericirea să asculte răspunsurile, cântările și priceasna cântate cu atâta armonie și suflet, conduse cu adevărată artă de maestrul Papiniu. Inviorat cu noile forțe și întemeiat pe zelul crescând al întemeietorilor acest cor este o mândrie a Românilor din Aiud.

■ **Munca Națională.** Dl. Valer Pop ministerul industriei și comerțului referitor la munca națională a făcut mai nou următoarea declarație: Asigurarea prerogativelor muncii naționale constituie pentru români o primordială condiție de viață și un mijloc de neînălțat în interesul bunei rândueli și a conviețuirii cu minoritățile conlucuitoare. Nu se poate admite ca împotriva românilor, pe unele teritorii ale economiei naționale să se aplice principiul antipatriotic de numerus nullus. Cine se împotrivese așezării la loc de frunte a chestiei muncii naționale și rezolvirii ei pe baze loiale și bine studiate, acela servește anumite interese extremiste. Guvernul va rezolvi în mod omenos, dar hotărât în același timp, asigurarea prerogativelor muncii naționale.

■ **Timpul.** Institutul meteorologiei din București anunță următoarele în privința timpului: cer înorat cu vânturi de miază noapte, fără vre-o schimbare mai însemnată a temperaturii.

■ **Societatea de înmormântare a Românilor uniți din Aiud** își va ține adunarea generală anuală în ziua de 9 Mai cor. orele 4³⁰ d. m. On. membrii sunt invitați și pe aceasta cale a lua parte. **Comitetul.**

■ **Logodnă.** Luni, 3 Aprilie a doua zi de Sf. Paști a avut loc în Aiudul de Sus logodna d-șoarei Munteanu Elena, învățătoare, cu d-l Toma Ionel, învățător. Urâm tinerilor și harnicilor învățători noroc și sănătate pentru a putea crea un cămin, în care rugăciunea și iubirea de patrie să i susțină în nobila lor misiune.

■ **Hitleriștii pe urmele comuniștilor.** Biserica are de suferit și din partea hitleriștilor, cari au pe steagurile lor drept semn o cruce cu brațele strâmbe. De curând s'a judecat la Berlin procesul intentat unui preot, conducătorul tineretului creștin, pe care l-au acuzat cu trădare de patrie fiindcă se opunea tendințelor spre păgânism ale „Führerului” Procesele de felul acesta dintre nemți și preoți deci pleacă de acolo că Conducătorul germaniei vrea să întemeieze o religie nouă clădită pe rămășițe păgânești, în care căpitanul să fie și vlădică și popă. Adecă religia să fie roabă politicii, legată de viața conducătorilor lumești și nu de a lui Cristos.

■ **Act de mulțumită.** Mișcați sufletește de sentimentele, ce ni s'au exprimat cu prilejul morții scumpei noastre fice Minodora, prin aceasta mulțumim recunoscători tuturor acolora, cari ne-au mângăiat, în marea noastră durere, prin prezența lor, oral, sau în scris. **Familia prot. Iosif Pop.**

■ **Concurs de popice.** În ziua de 29 Aprilie, a avut loc pe arenă La Americanu „retrenul concursului de popice” angajat între „Prundenii” și „Joseni”. Cu echipa complex reorganizată și întărită cu elemente valoroase de prin Rădești, Meșcreac, Lopadea, Beța etc. „Joseni” echipa lui Costică, a început jocul cu 99% speranțe de câștig. Dar nu știm din ce cauze, procentele au scăzut, conform legii conversiunii, atât de mult încât Joseni s'au ales cu un dezastru formidabil: au pierdut și partidele și speranțele. Prundenii, formidabilă echipă de popice, invitată în mod special de a se înscrie în Federația Rom. de Popice s'au dovedit invincibili. Cu privire la jucători avem de făcut o constatare și de dat un sfat: Costică să se lase pe popice, cel puțin acum când s'au lăsat de el.

■ **Două bătaii într'o zi.** În comuna Noșlac de lângă Uioara în ziua II. de paști s'au făcut două încăierări între sătenii localnici. Una între unguri și români la cârciuma satului din pricina lăutarilor. Români pretindeau să le cânte și lor țigani cu dipele, nu numai Ungurilor. Crișmarul care de altfel e român, a stat de partea ungarilor cari sunt mai buni clienți și dau pe gât mai multă băutură. Supărați pentru acest fapt românii au spart uiegle ungurești de capul lor și i-au spuruit. A doua bătaie s'a făcut la joc. Tânării supărați pe cei însurați, i-au insultat, că le conturbă jocul cei cari nu contribuie cu nimic la plata muzicii. Pe tema asta s'a făcut păruiala, care a avut urmare câteva cucuie la cap și vânătaii în diferite regiuni ale corpului. Cazuri grave nu sunt. Noroc că nici cosoarele nici alte arme n'au avut rol în aceste încăierări.

■ **Cinematograf.** Cu începere de Vineri, 7 l. c. se va rula **ROMEO și IULIETA**, nemuritoare capod'opora a lui William Shakespeare. În rorurile principale: **Norma Shearer, Leslie Howard, John Barrymore.** Cea mai frumoasă și mișcătoare poveste de dragoste a tuturor timpurilor renaște în nemuritoare ei splendoare. Filmul va fi prezentat Vineri, Sâmbătă, Duminecă. — Luni 10, și Marți 11 l. c. se va rula opereta amuzantă **RANDEVU în VIENA.** În rorurile principale: **Magda Schneider, Tibor von Halnay, Theo Lingen, Slezak, Adele Sandrock.**

Poșta gazetel.

Am primit în abonament dela Căp. Ionescu M. Gheorghe 120, Iobb Alexandru 120, Rusu Valer 120, Popovici Samoilă 120, Hogas Constantin 120, Nini Vonte 120, Cucerzan Agustin 120, Isaic Cornel 120, Colonel Stokhamer Rudolf 60, Istrați Pericle 60, Chiorean Vasile 60, Punguți Aneta 60 lei.

SPORTIVE

Sărbătorile Sf. Paște se anunțau cu cele mai bogate întâlniri sportive în raza Districtului, însă timpul nefavorabil chiar până în ajun a pus pe gânduri unele din grupări și teama de neprevăzut le-a făcut a renunța la angajarea și aducerea echipelor străine și aceasta mai mult, ce privește grupările din Aiud.

În lipsa unei echipe străine cu renume la Aiud în ziua I-a de Paște ASA. a făcut din efectivul total 2 echipe sub numele de echipa I-a și Juniori.

Acest antrenament în familie a atras un public destul de numeros pe arenă care a rămas mulțumit de jocul frumos și spectaculos al celor două echipe formate adhoc.

Juniorii conduși de Nelu Mărgineanu, cu toată bunăvoința pe care au arătat-o față de bătrâni, tot au fost nevoiți a învinge echipa I-a cu scorul de 5-3 (3-1).

LA UIOARA.

În ambele zile de Paște a fost programate echipe străine în afara Districtului.

Pe arena Salinelor ASSU.—Victoria B. Cluj 3—1 (2—0).

Echipa ASSU. în vederea derbiului din 9 Mai a găsit de bine să aducă o echipă din Divizia A. spre a-și încerca forțele. Antrenamentul în compania Victoriei nu a prea corespuns deoarece adunătura trimisă de Clujeni nu a putut arăta ceva deosebit, acțiunile răslețe întreprinse de oaspeți-puține la număr au fost spulberate cu ușurință de apărarea Uioarenilor.

Rezultatul nu arată realul deoarece ASSU. a fost cu mult mai bună de cât Victoria.

Arbitrajul Dlui Chiorean Victor din ce în ce mai bun.

Pe arena Solvay s'a disputat două partide: orele 3—5 Pitici Solvay—Pitici „U” Cluj 4—2 (3—0).

Aceste două echipe a Piticilor de ani de zile se întâlnesc în matchuri oficiale pentru cupa donată de „Solvay” și a căror întâlniri atrag un public din ce în ce mai numeros.

Dela începutul matchului se vede o omogenitate mai pronunțată a echipei Solvay care joacă un joc mai frumos, mai încheșat cu deschizături lungi pe aripă, acțiuni cari derutează apărarea Universității care de altfel la început pare a fi puțin obosită de lungul drum făcut.

După pauză unele modificări aduse echipei Universității schimbă mult în bine acțiunile acestora și prin oarecare eșiri bine inițiate reușesc a înscrie cele 2 goluri de toată frumusețea.

Spre sfârșit micii Solvayști revin și mai înscriu un gol și cu aceasta partida ia sfârșit.

Numerosul public a rămas prea frumos impresionat de jocul, atitudinea și comportarea drăgălașilor Pitici, viitoarele speranțe ale sportului Românesc.

Ne par prea severe măsurile luate la Uioara contra elevilor de a participa în echipele de Junior, deoarece în baza dispozițiilor OETR. pe tot cuprinsul țării azi elevii dispută matchuri oficiale. Interzicerea elevilor de a face sport în cadrul echipelor de Juniori, credem a se atribui obiceiului provincial dus până la exagerare. Copii veneratului Părinte Protopop Cociuban liceeni, mari jucători de fotbal întru nimic nu sunt mai imorali decât cei dela Uioara cărora li se interzice de a intra pe terenul sportiv al Solvayului, grupare condusă de D-l Inginer Romul Ștefu care se bucură de stima tuturor celor cari-l cunosc.

Conducerea celor două echipe de Pitici a fost incredințată Dl. Căpitan Bedeleanu E.

Ora 5—6,30 Phönix—Solvay 7—0 (3—0).

Al doilea match disputat pe arena Solvay este cel dintre echipa I-a a Solvayului și Phönix din Baia Mare, echipă care activează în Divizia B. și a doua în clasamentul seriei Vestice.

Phönix este o echipă compusă din elemente cu un fizic bine dezvoltat și cu o rutină avansată. Dela început conștientă de rolul ce l are de jucat, spre a face o propogandă

în aceasta localitate, a practicat un joc de mare clasă cu care s'a impus și a plăcut mult.

Deschideri lungi, pase precise, dela om la om, incursiuni de aripă, centrări și șoturi în poartă. Totul precis și aproape matematic, fapt căruia se datorește și scorul ridicat cu care a câștigat partida.

Un singur defect, că prea multă vorbă și țipete se aud pe teren fără nici un rost între jucătorii lui Phönix.

Solvay victimă sigură care după ce că n'a fost în stare să înjghebeze o singură acțiune de atac, n'a știut cel puțin să se apere ca să scape de dezastru. Formarea echipei cu elemente streine a fost cea mai mare greșală făcută de cei chemați a-i conduce, deoarece aceste elemente nu s'au înțeles nici un moment cu restul echipei și au jucat cu prea multă nepăsare și dezinteres. Cel puțin 4 goluri se datorează fundașului dreapta, element strein de mare speranță după unii, care după ce că nu știe unde să se plaseze, n'are nici lovituri lungi și nu știe să fugă, găsindu-se continuu în fața portarului, pe care cu o prea multă bunăvoință l-a acoperit, stânjenindu-i acțiunile.

Experiența făcută cu asemenea formațiune a fost destul de dăunătoare lui solvay care a arătat lucruri frumoase în totdeauna.

A arbitrat D-l Septimiu Pop.

Ziua de 9 Maiu va fi ziua derbiurilor locale pe întreaga rază a Districtului și tot în această zise vor desfășura primele partide de eliminare în campionatul Juniorilor.

LA AIUD

Ora 3—5 Jun. ASA -Jun. CGA. arb. D-l Romul Coza.

Ora 5—7 ASA. — CGA. arbitru D l Bratinca Augustin C. Turzii.

LA UIOARA teren Solvay.

Ora 3—5 Jun. Solvay — Jun. ASSU. arbitru D-l I. Drămbăreanu.

Ora 5—7 Solvay — ASSU. arbitru Lt. Beldeanu S.

LA TURDA teren Arieșul.

Ora 3—5 Jun. CSM. — Jun. Cimentul arbitru D-l Deac Valer.

Ora 5—7 Arieșul, — Ceramica. campionat Div. C.

LA CÂMPIA TURZII.

Ora 3—5 Jun. Arieșul — Jun. Ind. Sârmei arbitru D l Baci Ion.

În ziua de 10 Maiu:

LA TURDA teren Cimentul

Ora 5—7 Cimentul. — CSM. arbitru D-l Septimiu Pop Uioara.

E. B.

„GIMNAZIUL INDUSTRIAL DE BĂIEȚI DIN AIUD”

execută prompt, bine și cu prețuri reduse, diferite lucrări de construcție, în fier și lemn: *grilaje, porți de fier, dormitoare, safragerii, birouri, mașini de gătit.*

Din ramura electro-technice: *candelabre, lustre lămpi pentru noptiere, etc.*

APARATE DE RADIO:

PHILIPS,

MINERVA,

STANDARD,

ZERDIK

TELEFUNKEN,

VINDE ÎN RATE MICI

AUTO-RADIO BUCUR

Atențiune!

La firma FENICHEL din piața Reg. Ferd. No. 25 cea mai bună ocazie de cumpărat pentru sărbătorile Paștelui, mai ieftin ca ori unde, tot felul de mărfuri de coloniale. *vopsele de ouă, ouă epurași de ciocolată precum și tot felul de jucării.*

Numai și numai la „Mărgineanu”

se servesc cele mai bune brânzeturi, mezeluri, unt, etc. precum și tot felul de beuturi spirtuase.

Zilnic bere proaspătă!

Dacă vrei o gustare bună, numai la „Mărgineanu”
Str. Mihai Viteazul No. 16.

Toată lumea știe, că numai în atelierul de pantofărie

Traian Mesaroș

din Piața Elisabeta se confecționează după ultima modă tot felul de încălțăminte, garantate și pe lângă cele mai modeste prețuri

Reparații de șoșoni, galoși etc.

Încercați și o să vă convingeți că numai la bodega

ONAC

veți găsi cele mai bune și ieftine vinuri, zilnic mezeluri proaspete de Sibiu și tot felul de aperitive, bere proaspătă etc.

Pâine, franzele și cornuri de prima calitate, coapte în brutăria proprie.

Nu uitați, faceți încercare.

Bodega și brutăria

ONAC

Piața Reg. Ferdinand No. 9

Fiecare econom

să cumpere pluguri, mașini și tot felul de unelte agricole, cue, sârmă, mașini pentru bucătărie, cuptoare de fier și toate mărfurile de fierărie dela cea mai mare și mai ieftină prăvălie de fier

Adolf Izrael și Fiul AIUD.

Telefon: 21.

P. Reg. Ferd. 35.

1—26.

Atențiune!

Dacă doriți să vă procurați conserve de toate calitățile, rom pentru ceaiu, ceaiu, cacao, cafea aromată măcinată la minut pentru turcească și lapte, orez, unt de lemn, proaspăt toate calitățile și ori ce articole de coloniale, cumpărați cu toată încrederea la

Intrep. Com. VALER PASCU S. A. Cluj

Depozitul Aiud

Magazin de coloniale Engros și Detail
Piața Ferdinand No. 34